

Завдання для самостійного вивчення дисципліни «Кримінальне право»

Призначення покарання задачі:

1. Несолоний, перебуваючи у стані сп'яніння, зустрів дев'ятирічного Толю Лісогора, який кілька днів тому образив його сина, і почав бити його армійським ременем. При цьому один удар він наніс пряжкою по голові, що призвело до перелому потиличної кістки черепа і струсу мозку III ступеня. Це за висновком судово-медичної експертизи є тяжким тілесним ушкодженням, небезпечним для життя в момент заподіяння. У результаті одержаних ушкоджень Лісогор на довгий час втратив свідомість, близько місяця лежав у лікарні. Внаслідок травми голови у нього виникли дефекти мови, нетримання сечі, кровотеча з носа, судоми ніг.

Вироком місцевого суду за ч. 1 ст. 121 КК Несолоного було засуджено до позбавлення волі на строк 5 років. На цей вирок прокурор подав апеляцію, в якій поставив питання про невідповідність призначеного покарання тяжкості злочину та особі засудженого.

Чи підлягає апеляція задоволенню? Які обставини справи повинні бути враховані судом при призначенні покарання Несолоному?

2. Раніше судимий за крадіжку Тютюнник, перебуваючи у стані сп'яніння, знову здійснив крадіжку. За ч. 2 ст. 185 КК його було засуджено до обмеження волі на строк 2 роки. Призначаючи це покарання, суд послався на сумлінне ставлення Тютюнника до праці, позитивну характеристику за місцем роботи і проживання.

На вирок місцевого суду прокурор подав апеляцію, поставивши питання про скасування вироку у зв'язку з невідповідністю призначеного покарання тяжкості злочину та особі засудженого, оскільки Тютюнник раніше судимий за такий самий злочин, на шлях виправлення не став, злочин вчинив за обтяжуючих обставин.

Варіант. Тютюнник вчинив крадіжку, що завдала значної шкоди потерпілому, і був засуджений за ч. 3 ст. 185 КК до позбавлення волі на строк 3 роки.

Чи обґрунтовані доводи апеляції? Які обставини з тих, що наведені в умовах задачі, мав урахувати суд при призначенні покарання Тютюннику?

3. Стадник, перевозячи будівельні матеріали на автомобілі «КамАЗ», рухався зі швидкістю, що перевищувала дозволена, посередині дороги. Це призвело до зіткнення із зустрічним автомобілем «Москвич-412», водій якого Мірошниченко та його п'ятирічний син одержали тяжкі ушкодження, від яких того ж дня померли в лікарні.

За ч. 3 ст. 286 КК Стадника було засуджено до позбавлення волі на строк 10 років. Призначаючи це покарання, суд визнав такими, що обтяжують покарання, такі обставини: а) злочином заподіяно тяжкі наслідки; б) його вчинено щодо малолітнього.

В апеляції адвокат засудженого вказав: при призначенні покарання суд не врахував те, що а) потерпілий Мірошниченко також значно перевищив дозволена швидкість; б) Стадник раніше судимим не був, за місцем роботи і проживання характеризується позитивно, порушення правил безпеки дорожнього руху допустив уперше, брав участь у наданні допомоги потерпілим. Крім того, на думку адвоката, суд не повинен був ураховувати вказані ним обставини як такі, що обтяжують покарання.

Дайте оцінку рішення суду і доводам апеляції.

4. Брати Плоткіни, Микола та Михайло, працюючи комбайнерами в сільськогосподарському кооперативі, в період збирання врожаю щодня після закінчення роботи залишали в бункері комбайна пшеницю та ячмінь, приганяли на ніч комбайн додому, а зерно забирали собі. Так було викрадено 1160 кг пшениці і 210 кг ячменю на загальну суму 1248 грн. Суд засудив Плоткіних за ч. 2 ст. 185 КК — за крадіжку, вчинену за попередньою змовою групою осіб, — до обмеження волі на строк 1 рік 6 місяців кожного.

Подаючи апеляцію на вирок суду у зв'язку з невідповідністю призначеного покарання тяжкості злочину та особі засуджених, прокурор послався на те, що суд урахував лише обставини, що пом'якшують покарання (визнання вини, сімейний стан, вчинення злочину вперше), але не взяв до уваги те, що злочин було вчинено за попередньою змовою групою осіб і що Плоткіни викрали значну кількість зерна.

Наскільки обґрунтовані доводи прокурора?

5. За погрозу вбивством працівникові правоохоронного органу Травкіна засуджено за ч. 1 ст. 345 КК до позбавлення волі на строк 3 роки. Обґрунтовуючи необхідність призначення Травкіну покарання, пов'язаного з позбавленням волі, суд вказав, що раніше він уже притягувався до кримінальної відповідальності, злочин вчинив у стані сп'яніння, його дії були спрямовані проти працівників міліції. Крім того, суд урахував, що Травкін не визнав своєї вини і не покався у вчиненому.

В апеляції адвокат засудженого просив змінити вирок і призначити Травкіну покарання у виді виправних робіт. При цьому він послався на те, що за місцем роботи той характеризується позитивно, в колективі користується повагою, судимість за злочин, який Травкін вчинив ще неповнолітнім, уже погашена, а невизнання вини і те, що він не розкався у вчиненому, не можуть визнаватись обставинами, які обтяжують покарання. Крім того, на думку адвоката, суду слід було б врахувати, що працівники міліції частково самі винні в тому, що сталося, оскільки не зважили на прохання Травкіна не затримувати його товариша, якого він сам доведе додому.

Дайте оцінку аргументам, викладеним у вирок, і доводам апеляції.

6. Борецький здійснив закінчений замах на крадіжку в особливо великих розмірах, вчинену з проникненням у житло за попередньою змовою групою осіб. За ч. 2 ст. 15, ч. 5 ст. 185 КК його засуджено до позбавлення волі на строк 7 років з конфіскацією всього майна, яке є власністю Борецького. Призначаючи таке покарання, суд зазначив у вирок, що він враховує ступінь тяжкості вчиненого злочину, його стадію, щире каяття Борецького, а також його особу – Борецький вчинив злочин уперше, позитивно характеризується за місцем проживання.

На вирок суду прокурор подав апеляцію з проханням скасувати вирок у зв'язку з невідповідністю призначеного покарання тяжкості злочину та особі засудженого. На думку прокурора, суд не врахував те, що Борецький вчинив особливо тяжкий злочин, повністю здійснив злочинний намір щодо заволодіння майном, заподіяв майнову шкоду потерпілому у великих розмірах. Крім того, він вчинив злочин у складі групи за попередньою змовою, з проникненням до житла, був одним із двох його співвиконавців. За таких обставин йому не повинна була призначатися мінімальна міра покарання, передбачена санкцією ч. 5 ст. 185 КК.

Дайте оцінку рішення суду та доводам, викладеним в апеляції.

7. Віщун замовив Глушку умисне вбивство своєї дружини за 50 тисяч гривень. Глушко здійснив посягання на життя потерпілої, але злочин до кінця не довів – дружині було спричинено тяжке тілесне ушкодження. За ч. 3 ст. 15, п.п. 6, 11 ч. 2 ст. 115 КК Глушка засуджено до позбавлення волі на строк 12 років з конфіскацією всього майна, яке є його власністю. За ч. 4 ст. 27, ч. 3 ст. 15, п.п. 6, 11 ч. 2 ст. 115 КК Віщуна засуджено до позбавлення волі на строк 10 років з конфіскацією всього майна, яке є його власністю.

На вирок суду в частині призначення покарання Віщуну прокурор подав апеляцію. У ній він зазначив, що суд не врахував ряд обставин вчинення злочину, зокрема: злочин є особливо тяжким, він вчинений з корисливих мотивів, Віщун був його ініціатором (замовником). Як замовник Віщун виконав усі дії, які вважав необхідними для доведення злочину до кінця, злочином завдані тяжкі наслідки, в діях Віщуна мають місце дві обтяжуючі обставини,

передбачені ч. 2 ст. 115 КК. За таких обставин, на думку прокурора, Віщуну не могла бути призначена мінімальна міра покарання, передбачена ч. 2 ст. 115 КК.

Наскільки обґрунтовані доводи прокурора?

8. Потокіна було визнано винним у привласненні чужого майна, вчиненому організованою групою, в особливо великих розмірах, і засуджено за ч. 5 ст. 191 КК до позбавлення волі на строк 5 років. Призначаючи більш м'яке покарання, ніж передбачено законом, суд послався на те, що Потокін визнав вину, щиро розкався, раніше не судимий, позитивно характеризується, вживав заходів щодо відшкодування збитків, має на утриманні малолітню дитину.

На вирок суду прокурор подав апеляцію, в якій вказав: Потокін вчинив особливо тяжкий злочин у складі організованої групи, привласнення здійснювалося систематично протягом 2 років, заподіяло тяжкі наслідки у вигляді особливо великої майнової шкоди (214 620 грн.). Оскільки ці обставини не були належним чином враховані судом, прокурор просив апеляційний суд скасувати вирок у зв'язку з невідповідністю призначеного покарання тяжкості злочину та особі засудженого.

Чи підлягає задоволенню апеляція прокурора?

9. Протягом двох днів, перебуваючи у стані сп'яніння, Петренко вчинив злочини, передбачені ч. 3 ст. 296, ч. 4 ст. 296 КК, щодо своєї дружини та її родичів (усього у справі п'ять потерпілих, серед них одна малолітня дитина). Призначаючи покарання за ці злочини, суд врахував такі обставини, як сумлінне ставлення Петренка до праці, наявність на утриманні тяжко хворої дитини, а також поведінку його дружини, яка, на думку суду, сприяла виникненню ненормальних відносин у сім'ї. Розцінивши вказані обставини як пом'якшуючі та врахувавши особу Петренка, суд призначив йому більш м'яке покарання, ніж передбачено законом: за ч. 3 ст. 296 КК — 1 рік 6 місяців виправних робіт з відрахуванням із заробітку засудженого 20% ; за ч. 4 ст. 296 КК — 2 роки виправних робіт з відрахуванням із заробітку засудженого 20%. Остаточне покарання за сукупністю злочинів: 2 роки виправних робіт з відрахуванням із заробітку засудженого 20%.

Варіант. З урахуванням наведених у вирокі обставин Петренко був засуджений за ч. 3 ст. 296 КК до 1 року 6 місяців позбавлення волі, за ч. 4 ст. 296 КК — до 2 років 6 місяців позбавлення волі, а за сукупністю злочинів — до 3 років позбавлення волі.

Дайте оцінку рішення суду.

10. Лісовська визнана винною у викраденні та збуті наркотичних засобів у великих розмірах. За ч. 2 ст. 308 КК її засуджено до 5 років позбавлення волі, за ч. 2 ст. 307 КК — до 6 років позбавлення волі з конфіскацією всього майна, яке є її власністю.

Варіант. За ч. 2 ст. 308 КК Лісовську засуджено до 8 років позбавлення волі, за ч. 2 ст. 307 КК — до 8 років позбавлення волі з конфіскацією всього майна, яке є її власністю.

В яких межах може бути визначене остаточне покарання Лісовській?

11. Працівник міліції Швець під час сварки з дружиною заподіяв їй умисне тяжке тілесне ушкодження, а сусідці Огневій, яка намагалася сховати дружину у своїй квартирі, — умисне легке тілесне ушкодження, що спричинило короточасний розлад здоров'я. За ч. 1 ст. 121 КК його засуджено до 5 років 6 місяців позбавлення волі, за ч. 2 ст. 125 КК — до 2 років обмеження волі.

Остаточне покарання: позбавлення волі на строк 7 років з позбавленням Швеця спеціального звання — капітан міліції. Дайте оцінку рішенню суду.

12. За ч. 3 ст. 296 КК Прескач засуджений до 3 років позбавлення волі, за ч. 3 ст. 342 КК — до 3 років позбавлення волі. Остаточне покарання за сукупністю злочинів: 3 роки позбавлення волі.

Варіант. За кожний із вчинених злочинів і за їх сукупністю Прескач був засуджений до 5 років позбавлення волі. Чи правильно призначене остаточне покарання?

13. Гордієнка визнано винним у вчиненні трьох злочинів і засуджено: за ч. 1 ст. 185 КК — до штрафу у розмірі 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; за ч. 2 ст. 186 КК — до 5 років позбавлення волі; за ч. 2 ст. 187 КК — до 10 років позбавлення волі з конфіскацією всього майна, яке є його власністю.

Який порядок призначення остаточного покарання за сукупністю трьох і більше злочинів? В яких межах може бути призначене остаточне покарання Гордієнку?

14. Власенка було засуджено за ч. 1 ст. 185 КК до виправних робіт на строк 2 роки з відрахуванням 20% із заробітку в доход держави. Під час відбування покарання (через рік) стало відомо,

що після вчинення крадіжки, але до постановлення вироку за неї Власенко брав участь у грабежі, вчиненому за попередньою змовою групою осіб. За ч. 2 ст. 186 КК його засуджено до 5 років позбавлення волі. Остаточне покарання, яке реально має відбувати Власенко за сукупністю вчинених ним злочинів, визначено у вигляді 5 років 6 місяців позбавлення волі.

Чи правильно суд призначив Власенку остаточне покарання?

15. За ч. 2 ст. 185 КК Найдєнка було засуджено за крадіжку, вчинену за попередньою змовою групою осіб, до 4 років позбавлення волі. Під час відбування покарання встановлено, що після першої крадіжки, але до постановлення вироку за неї він вчинив крадіжку, якою потерпілому було

завдано значної шкоди. За ч. 3 ст. 185 КК Найденка засуджено до 5 років позбавлення волі. На момент винесення другого вироку Найденко відбув половину строку, призначеного за першим вироком.

Якими правилами слід керуватися при призначенні покарання Найденку у другому вироку? Сформулюйте фрагмент резолютивної частини другого вироку, обравши при визначенні остаточного покарання найбільш суворий з можливих його варіантів.

16. За ч. 1 ст. 122 КК Мацепурка було засуджено до 3 років обмеження волі. Через 1 рік після відбуття покарання встановлено, що до постановлення вироку він вчинив крадіжку з проникненням до приміщення і шахрайство.

Розглянувши справу, суд засудив Мацепурка за ч. 3 ст. 185 КК до 5 років позбавлення волі, за ч. 2 ст. 190 КК до штрафу у розмірі 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і з урахуванням попереднього вироку остаточно визначив Мацепурку до відбування покарання у виді позбавлення волі на строк 6 років.

Чи правильно призначено покарання Мацепурку?

17. Через 2 місяці після того, як засуджений за ч. 4 ст. 296 КК Решетняк відбув покарання (4 роки позбавлення волі), стало відомо, що за 2 місяці до вчинення цього злочину він брав участь у розбої, вчиненому за попередньою змовою групою осіб. За ч. 2 ст. 187 КК Решетняка було засуджено до 8 років позбавлення волі з конфіскацією всього майна, яке є його власністю. За сукупністю вчинених злочинів Решетняка остаточно визначено до відбуття покарання у виді позбавлення волі на строк 10 років з конфіскацією всього майна, яке є його власністю.

Чи правильно суд призначив остаточне покарання?

18. Мироненка було засуджено за ч. 2 ст. 187 КК до 10 років позбавлення волі з конфіскацією всього майна, яке є його власністю. Відбуваючи покарання, він через 3 роки заподіяв іншому засудженому Славському умисне тяжке тілесне ушкодження способом, що мав характер особливого мучення. За ч. 2 ст. 121 КК його засуджено до 10 років позбавлення волі. До цього покарання суд повністю приєднав невідбуту частину покарання за попереднім вироком і визначив остаточне покарання — 17 років позбавлення волі.

Варіант. Попереднім вироком Мироненко був засуджений до 10 років позбавлення волі з конфіскацією всього майна, яке є його власністю, за ч. 3 ст. 187 КК.

Чи правильно суд призначив Мироненку остаточне покарання?

19. Лісняк засуджений за ч. 1 ст. 185 КК до виправних робіт на строк 2 роки з відрахуванням 20% із заробітку в доход держави. Відбуваючи це покарання,

Лісняк через півроку вчинив грабіж, поєднаний з насильством, що не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, та вимагання. За ч. 2 ст. 186 КК його було засуджено до 4 років позбавлення волі, за ч. 2 ст. 189 КК — до 5 років позбавлення волі, а за сукупністю вироків — до 9 років 6 місяців позбавлення волі.

Чи міг суд визначити такий строк позбавлення волі як остаточне покарання за сукупністю вироків?

20. Неодноразово судимого до позбавлення волі Лісовсько-го за ч. 4 ст. 296 КК було засуджено до 7 років позбавлення волі. Після проголошення вироку він, невдоволений обраною мірою покарання, висловив погрозу вбивством судді та прокурору. За вчинення цих злочинів Лісовського було засуджено: за ч. 1 ст. 377 КК — до 3 років позбавлення волі; за ч. 1 ст. 345 КК — до 3 років позбавлення волі.

Як слід призначати Лісовському остаточне покарання? Яке максимальне покарання може бути йому призначене?

21. Гавриша засуджено за умисне вбивство за обтяжуючих обставин до довічного позбавлення волі. Це покарання в порядку помилування замінено йому на 25 років позбавлення волі. Відбуваючи покарання, Гавриш через 2 роки на ґрунті особистих неприязних стосунків заподіяв іншому засудженому Павлову умисне тяжке тілесне ушкодження. За цей злочин його засуджено до 6 років позбавлення волі.

Варіант. Гавриш заподіяв Павлову умисне тяжке тілесне ушкодження під час відбування покарання у виді довічного позбавлення волі.

Яким чином можна визначити остаточне покарання Гавришу?

22. Петрова було засуджено за ч. 2 ст. 296 КК до 5 років обмеження волі. Під час відбування покарання він вчинив напад на наглядча, заподіявши йому тяжке тілесне ушкодження. У процесі розслідування було встановлено, що після вчинення хуліганства, але до постановлення вироку за нього Петров зґвалтував Ящук, а також під загрозою застосування ножа відібрав у неї каблучку і сережки.

У процесі судового розгляду звинувачення Петрова в усіх цих злочинах було підтверджено. Його засуджено: за ч. 1 ст. 152 КК — до позбавлення волі на строк 4 роки; за ч. 1 ст. 187 КК — до позбавлення волі на строк 5 років; за ст. 392 КК — до позбавлення волі на строк 6 років; за ч. 3 ст. 345 КК — до позбавлення волі на строк 7 років. Строк, відбутий Петровим за першим вирок, становив 2 роки.

Який порядок призначення покарання за сукупністю злочинів і за сукупністю вироків одній і тій самій особі? Сформулюйте фрагмент резолютивної частини

другого вироку, обравши при визначенні остаточного покарання найбільш суворий з можливих його варіантів.